

Pierwszy numer nowego pisma [Kalejdoskop Kultury]

Uniwersytet Łódzki, Szkoła Filmowa i Akademia Sztuki Pięknych – inicjatorów współfinansujących tytuł, oraz Muzeum Sztuki w Łodzi – jego partnera merytorycznego, połączyło ponad półtora roku temu przekonanie o potrzebie stworzenia nowego tytułu i długoletniej przy nim współpracy.

Zapraszając na łamy badaczy kultury, jej komentatorów i artystów, powołana przez partnerów pisma Rada Programowa zaproponowała rozważania nad konsekwencją pandemii koronawirusa dla kultury, refleksję nad głównymi problemami, jaki COVID-19 odsłonił, nad zmianami, jakie już dokonały się pod jego wpływem. Numer pierwszy stawia też pytania o to, w jakich sferach życia pandemia otworzyła możliwość zmiany spetryfikowanego stanu rzeczy.

Partnerów połączyło również rozpoznanie pewnych niedostatków, na kilku płaszczyznach, ale „Kalejdoskop Kultury” proponować ma też nieco inną perspektywę opisu pola kultury niż te utrwalone dziś na rynku wydawniczym. O czym wspomina we wstępie numeru pierwszego Łukasz Kaczyński, redaktor naczelny: „Wierzmy, że specyficznie pojęta peryferyjność (rozumiana opisowo, nie wartościująco) może stać się punktem wyjścia do bardziej zróżnicowanego myślenia o miejscu i znaczeniu polskiej kultury. Łódź, ze swoją historią i lokalizacją, jako miasto historycznie związane ze sztuką awangardową, wydaje się dla takiego czasopisma najlepszym ośrodkiem”. Więcej [czytaj tutaj](#).

Pismo wychodzące w pierwszym roku jako półrocznik redagowane jest zgodnie z ministerialnymi wymogami dla czasopism naukowych, ale silny jest komponent tekstów o charakterze publicystycznym, krytycznym, na łamach nie brakuje miejsca na nową prozę i poezję. Tytuł został afiliowany przy redakcji „Kalejdoskopu”, magazynu kulturalnego Łodzi i województwa łódzkiego, którego wydawcą jest Łódzkim Dom Kultury

O czym w numerze pierwszym? Całość dostępna jest pod adresem www.kalejdoskopkultury.pl. A w szczegółach?

Ku nowym terytoriom?

Magdalena Nowicka-Franczak (Uniwersytet Łódzki) w artykule „Idzie nowe w starych butach. Dyskurs o pandemii COVID-19” sprawdza jak radzą sobie z pandemią czołowi intelektualiści i czy potrafią w świecie, w którym ich rola sprowadzona jest do tłumaczenia skomplikowanych zjawisk, odpowiednio nazwać zmianę, jakiej jesteśmy świadkami. Dokonuje również przeglądu ich wypowiedzi pod kątem m.in. struktur, na jakich je oparli i wniosków, które z nich wyprowadzają. [Tutaj czytaj całość](#).

Joanna Roszak (Instytut Slawistyki PAN) w tekście „Edukacja jako obietnica. Zdalne uczenie w kulturze braku zaufania” przygląda się ramom, w jakich odbywała się „pandemiczna” edukacja, ale dociera przede wszystkim do źródła problemów nauczania w kontekście modelu, który mimo doraźnych korekt nigdy nie (albo: nie dość) został poprowadzony w kierunku modeli opartych na wzajemnym zaufaniu. [Tutaj czytaj całość](#).

Marianna Czwojdrak (Collegium Da Vinci) w artykule „Nadzorować i leczyć. Kultura

technologiczna w dobie pandemii” pyta o to, jaka jest zależność między społeczną potrzebą bezpieczeństwa a technologią i w jaki sposób internetowe metody inwigilacji kształtują struktury legislacyjne, zaś zarządzanie kryzysem redefiniuje granicę nadzoru i prywatności. [Tutaj czytaj całość.](#)

Zamykanie, otwieranie i ponowne zamykanie kin, narzucanie obostrzeń i odwoływanie premier przyczyniło się do sytuacji, w której być może po raz pierwszy w historii trzeba zapytać, czy rok 2019 nie był ostatnim, w którym kino istniało według znanego nam modelu. Problemowi w kontekście schematu okien dystrybucyjnych przygląda się **Grzegorz Fortuna Jr.** (Uniwersytet Gdański). [Tutaj czytaj całość.](#)

Z rozumieniem biomorfizmu w kontekście książki „Biomorfizm w sztuce XX wieku” Andrzeja Turowskiego, odwołując się do interpretacji dziedzictwa awangardy, w dobie cancel culture i rozkwitu posthumanizmu, mierzy się Anna Markowska (Uniwersytet Wrocławski). [Tutaj czytaj całość.](#)

Solaris, taniec, archiwum

Choć osadzone w realiach pandemii, trzy obszerne rozmowy nie pozostawiają nikogo obojętnym wobec spraw szerszych.

W rozmowie z Łukaszem Kaczyńskim („Presje nieświadomych strategii”) reżyser teatralny **Marcin Wierchowski** mówi m.in. o lockdownie, który zmienił kształt jego spektaklu „Solaris” w Teatrze Ludowym w Krakowie, ale też o społecznym transferze lęku i życiu jako projekcie, który został podważony. [Tutaj czytaj całość.](#)

Katarzyna Mąka-Malatyńska („Pociąg do archiwów”) rozmawia z **Maciejem Drygasem** o buszowaniu w archiwach, roli archiwów w kulturze i historii, oraz o stworzonym przez niego Polskim Archiwum Filmów Domowych, także w kontekście paralelności praktyk podczas pandemii. [Tutaj czytaj całość.](#)

Z **Katarzyną Słobodą** i **Agatą Siniarską**, autorkami wystawy „Prototypy 04: Agata Siniarska. Osuwisko” w Muzeum Sztuki w Łodzi, Joanna Glinkowska („Jeżeli nie będziemy tańczyć razem, to z nami koniec”) rozmawia o choreografii jako metodzie myślenia o dziełach sztuki, o choreografii wystaw oraz o sensie istnienia muzeów w kontekście antropocenu. [Tutaj czytaj całość.](#)

Grzegorzewski, melancholia, piksele

Równie pokazny jest blok tekstów eseistycznych, felietonów i publicystyki.

Dramatopisarka **Antonina Grzegorzewska** („Honoris causa”) opisuje jak łódzka ASP przyczyniła się do przywrócenia Jerzemu Grzegorzewskiemu (ojcu autorki), wybitnemu reżyserowi teatralnemu, statusu malarza. W wydarzeniu tym brał udział Stanisław Fijałkowski, profesor Grzegorzewskiego z czasów jego studiów, a laudację napisał Tadeusz Różewicz, tytułując ją „Planeta Grzegorzewski”. [Tutaj czytaj całość.](#)

Marcin Stańczyk („Ridi, pagliaccio!”), kompozytor, prawnik, pełnomocnik rektor Akademii Muzycznej ds. równego traktowania, wskazuje na paradoks – obserwując życie muzyczne roku ZOZO na ekranie komputera, można uznać, że świat muzyki sobie poradził. Rzeczywistość wygląda

jednak zupełnie inaczej – skąd więc te tak powszechne, znane sprzed pandemii, uśmiechy? [Tutaj czytaj całość.](#)

Maria Krześlak-Kandziora („Niespodziewana nowoczesność”) przedstawia rodzaj dziennika pandemicznego, by zobrazować jak dzień po dniu mierzyła się z pandemią księgarnia Bookowski w Centrum Kultury Zamek w Poznaniu. [Tutaj czytaj całość.](#)

Przemysław Owczarek w niemal rozrachunkowym esej „Melancholia metropolii” podejmuje próbę nowego spojrzenia na dzieje rozwoju, architekturę oraz literaturę tworzoną w i o „polskim Manchesterze”. Tylko dla dorosłych czytelników! [Tutaj czytaj całość.](#)

Kacper Szalecki („Migracje do pikseli”) prezentuje natomiast autorską wypowiedź na temat „pandemicznych” działań Muzeum Sztuki w Łodzi w mediach społecznościowych, dla których punktem wyjścia była praca na awangardowym dziedzictwie jego kolekcji. [Tutaj czytaj całość.](#)

Publikujemy też zestawy nowych wierszy **Tomasza Bąka** i **Darka Foksa**, częściowo będące zapisem pandemicznego czasu. Tutaj czytaj całość <https://tiny.pl/9hk9q> Oraz prozy **Kingi Piotrowiak-Junkiart**. [Tutaj czytaj całość](#)

Wyraziste i aktualne

Recenzujemy też: książki Réki Mán-Várhegyi „Magnetyczna góra” oraz Bianki Bellovej „Mona” (pisze Kinga Piotrowiak-Junkiart), [czytaj tutaj](#) ; wystawy: „Teresa Tyszkiewicz: dzień po dniu” w Muzeum Sztuki w Łodzi (pisze Anna Łazar), [czytaj tutaj](#); oraz „Jesteśmy ludźmi” w Galerii Labirynt (Sylwia Hejno): [czytaj tutaj](#) ; cykl „Pandemiokracja. Kultura w nowej czasoprzestrzeni społecznej”, również w Galerii Labirynt (pisze Adam Mazur), [czytaj tutaj](#).

Sylwetki wszystkich autorów numeru 01(01)2021 można znaleźć [tutaj](#).

Rada Programowa "KK" to:

Anita Jarzyna (Uniwersytet Łódzki), Piotr Olkusz (Uniwersytet Łódzki), Tomasz Załuski (Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi), Łukasz M. Sadowski (Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi), Anna Maria Leśniewska (PWSFTviT). Marta Giec (PWSFTviT), Maja Wójcik (Muzeum Sztuki w Łodzi), Daniel Muzyczuk (Muzeum Sztuki w Łodzi), Łukasz Kaczyński – redaktor naczelny pisma.

Radę Naukową "KK" stanowią:

Tadeusz Sławek (Uniwersytet Śląski), Mieke Bal (Amsterdam School of Cultural Analysis), Przemysław Czapliński (Uniwersytet im. A. Mickiewicza), Ewa Domańska (Uniwersytet im. A. Mickiewicza), Iwona Kurz (Uniwersytet Warszawski), Jerzy Jarniewicz (Uniwersytet Łódzki), Adam Lipszyc (Instytut Filozofii i Socjologii PAN)

- - -

Premiera wydania drukowanego: 8 lipca, godzina 12. Szczegóły podamy niebawem. Stay tuned!